
W 25-tą rocznicę najazdu hitlerowskiego.

Notatki Płockie 9/3-29, 6

1964

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W ostatnim numerze, jaki się ukazał z datą 1 września 1939 r. zamieścił siedem przykazań dla ludności cywilnej, zalecając m. in. zachować spokój i równowagę ducha, prowadzić normalny tryb życia, współżyć z otoczeniem, trzymać język za zębami — w chwili jednak, gdy te zbawienne rady dotarły do rąk mieszkańców Płocka, trudno było się do nich zastosować...

*

1 września 1939 r. o słonecznym świetle pierwsze bomby spadły także na nasze miasto... Na ul. Wyszogrodzkiej zabici zostali: Adam Korzybski, Jan i Tadeusz Piórkowscy (ojciec i syn), 70-letni robotnik Franciszek Dąbrowski. Na ul. Błonie padła Cecylia Sobocińska, w Radziwiu Maria Suska, a śmiertelnych ran doznała Zofia Dąbrowska...

Do godz. 10 min. 30 do Szpitala przyniesiono 26 osób rannych od pocisków bombowych, w tym pięcioro dzieci i 12 strzelców 4 Pułku Strzelców Konnych, stacjonującego w Płocku.

Były to pierwsze ofiary a ofiar przybywało... Janina Wachowska, maturzystka z Grudziądza, Jan Wandel, Bolesław Zygmuntowicz i wielu, wielu innych...

5 września bomby trafiły w katedrę, gdzie zginęli 67-letni kościelny i popularny w mieście kolektor Karski... W punkcie sanitarnym przy ul. Bielskiej umarł od bomb Józef Ludwиковski, lat 63 i dwaj jego wnukowie: 2 i 3 letni Wojciech i Ryszard...

Żołnierze polscy i tłumy mieszkańców opuszczają Płock, w nocy z 7 na 8 września wysadzone zostały oba mosty (drogowo-kolejowy i drewniany) na Wiśle...

W Radziwiu trwały jeszcze kilka dni walki. Ginie w nich kilkunastu żołnierzy 19 pułku piechoty z Poznania z podchor. Bolesławem Niedbałą.

Pochowani oni zostali w Radziwiu jednocześnie z lejtnantem Frycem Burkertem i dr Sztabsem, oficerami niemieckimi, którzy polegli w tej walce.

Rano w sobotę 8 września od strony rogatki Dobrzyńskiej do miasta wjechali pierwsi motocykliści hitlerowscy i przygodnie spotkanemu płocczaninowi kazali się zaprowadzić na Ratusz.

Niemcy wzięli zakładników, zamknęli ich w Gimnazjum im. St. Małachowskiego i w Hotelu Angielskim i stali się panami sytuacji w mieście.

Już w pierwszym dniu chodzili po ulicach i sklepach, kupowali i płacili, twierdząc, że żołnierz niemiecki jest honorowy i płaci...

Nikt z Płocczan nie przeczuwał tragedii, która się dopiero rozpoczynała i miała trwać 5 lat...

Do Płocka przybyły oddziały SS i Gestapo, rozpoczęły się aresztowania i egzekucje, pierwsza w marcu w lesie w Łącku... 6 kwietnia 1940 r. rozpoczęto masowe aresztowania... Tysiące ludzi z miasta i powiatu wywieziono do obozów koncentracyjnych, z których wróciła tylko niewielka ilość, tysiące wysiedlono...

Płock wymazali z listy miast... Na historycznym płockim Ratuszu in der Stadt Schröttersburg powiewała przez pięć i pół roku hitlerowska flaga ze swastyką...

*

21 stycznia 1945 r. nad ranem czołgi radzieckie okrążyły miasto i położyły kres okupacji hitlerowskiej.

Raz na zawsze przestał istnieć Schröttersburg, rozpoczął się nowy okres historii Płocka...

W 25-TĄ ROCZNICĘ NAJAZDU HITLEROWSKIEGO

Na kilka dni (17.8.) przed obchodami 25-lecia najazdu hitlerowskiego Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne w Płocku rozpoczęły produkcję na podstawowym oddziale produkcyjnym: Destylacji Rurowo-Wieżowej.

Z ropy naftowej, otrzymywanej rurociągiem ze Związku Radzieckiego, produkowana jest benzyna, olej napędowy i olej opałowy.

Dnia 23 sierpnia wyruszył z Płocka do państw skandynawskich pierwszy transport z płockim olejem opałowym.

W dwa dni później rozpoczął się w Zakładach rozruch technologiczny dla Reformingu a wkrótce rozpoczyna się rozruch i uruchamianie produkcji części próżniowej DRW.

*

Dnia 1 września rano w pięknym nowowynbudowanym budynku przy ul. Świerczewskiego 21 otwarta została nowa Szkoła Podstawowa Nr 12, która otrzymała imię Juliana Leszczyńskiego-Leńskiego.

5 września we wsi Krubice w pow. płockim odda-

no do użytku nową Szkołę „Tysiąclatkę” im. Juliana Wieczorka.

Oprócz nowego gmachu Liceum im. St. Małachowskiego młodzież Płocka otrzyma jeszcze w tym roku dwa nowe budynki szkolne mianowicie: Technikum Ekonomiczne przy ul. Nowej i Państwową Szkołę Techniczną przy ul. Kobylińskiego.

*

W godzinach wieczornych dnia 1 września 1964 r. na placu M. Nowotki przed Ratuszem odbył się wiec mieszkańców Płocka, w czasie którego przemówienie wygłosił prezes Płockiego Oddziału Związku Bojowników o Wolność i Demokrację Z. Michnicki.

Po wiecu ulicami miasta wyruszył pochód a na Płycie 13 Straconych, przy Pomniku Wdzięczności, na Grobie Nieznanego Żołnierza i przy wejściu do domu przy ul. Sienkiewicza delegacje partii politycznych, organizacji społecznych i zakładów pracy złożyły wieńce.

Szczególnie uroczystym i wzruszającym momentem był Apel Poległych przy Grobie Nieznanego Żołnierza.

Główna uroczystość na terenie powiatu odbyła się w Słupnie na miejscu egzekucji hitlerowskiej.